

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 10006 af 10/10/2016 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 64-16 om samvær - midlertidig afgørelse - kontaktbevarende samvær - standardiseret minimumssamvær

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-1310-36546

Ankestyrelsens principafgørelse 64-16 om samvær - midlertidig afgørelse - kontaktbevarende samvær - standardiseret minimumssamvær

Resumé:

Når forældre ikke bor sammen, kan de aftale samvær mellem barnet og den forælder, som barnet ikke bor hos (samværsforælder). Hvis forældrene ikke kan blive enige, kan samværsforælderen søge om samvær i Statsforvaltningen.

Medmindre samværsforælderen oplyser, at denne ikke ønsker midlertidigt kontaktbevarende samvær, skal Statsforvaltningen hurtigst muligt og inden 3 uger efter modtagelsen af en anmodning om fastsættelse af samvær træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær.

For at kunne fastsætte midlertidigt kontaktbevarende samvær skal to betingelser være opfyldt.

Den ene betingelse er, at samværet enten lige er ophævet, eller der indtil for nylig har været samvær mellem barnet og samværsforælderen efter en aftale mellem forældrene, som ikke kan tvangsfuldbyrdes.

Den anden betingelse er, at der ikke er begrundet tvivl om, at det er bedst for barnet, at der er en løbende kontakt med samværsforælder, som barnet hidtil har haft en jævnlig kontakt med.

Hvis de to betingelser er opfyldt, fastsætter Statsforvaltningen et løbende standardiseret minimumssamvær, der følger barnets alder. Det standardiserede midlertidige kontaktbevarende samvær kan kun fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Oplysninger om børns behov for middagslur, eftermiddagsmad og samværsforælderen's arbejde anser Ankestyrelsen ikke som særlige omstændigheder, der kan begrunde en fravigelse af det standardiserede samvær.

Muligheden for at fravige det standardiserede samvær skal efter Ankestyrelsens vurdering fortolkes restriktivt. Vi lægger ved denne vurdering vægt på, at der er tale om en midlertidig afgørelse, som skal træffes hurtigt for at sikre kontakten mellem barnet og forælderen i en overgangsperiode, og at sagsbehandlingen fortsætter umiddelbart efter afgørelsen, hvor parternes synspunkter kan blive inddraget og undersøgt nærmere inden den endelige afgørelse.

De konkrete sager

I sag 1 havde samværsforælder søgt om midlertidigt kontaktbevarende samvær, og Statsforvaltningen havde fastsat midlertidigt kontaktbevarende samvær i lige uger om lørdagen fra kl. 10 til kl. 17 og i ulige uger om torsdagen fra kl. 12 til kl. 14. Statsforvaltningen havde anvendt den standard, der gælder for børn fra 1 til 3 år. Statsforvaltningen havde dog fraveget standarden for så vidt angår tidspunktet for hverdagssamværet, idet Statsforvaltningen havde ændret tidspunktet om torsdagen fra kl. 16-18 til kl. 12-14.

I sag 2 havde samværsforælder søgt om midlertidigt kontaktbevarende samvær, og Statsforvaltningen havde afslået at fastsætte midlertidigt kontaktbevarende samvær. Statsforvaltningen havde i stedet fastsat midlertidig samvær hver lørdag kl. 9 til kl. 11 og hver onsdag kl. 16 til kl. 18.

Ankestyrelsen vurderede i begge sager, at betingelserne for at fastsætte midlertidigt kontaktbevarende samvær mellem børnene og samværsforælderen var opfyldt.

Vi lagde i begge sager vægt på, at der inden ansøgningen om samvær havde været samvær mellem børnene og samværsforælder efter en aftale, som ikke kunne tvangsfuldbyrdes. Vi lagde også vægt på, at der ikke var oplysninger i sagerne, der skabte begrundet tvivl om, at det ville være bedst for børnene at fastsætte samvær for at bevare kontakten til samværsforælder.

Bopælsforælders oplysninger om, at samværsforælderen blandt andet aldrig havde været alene med barnet mere end højst 2,5 time, og at samværsforælder ikke kunne varetage børnenes behov og tolke deres signaler, skabte ikke begrundet tvivl om, at midlertidigt kontaktbevarende samvær var bedst for børnene.

Ankestyrelsen vurderede i begge sager, at der skulle fastsættes det standardiserede midlertidige kontaktbevarende samvær.

Vi lagde i begge sager vægt på, at en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær skal træffes hurtigt, og at det skal undgås, at sagsbehandlingen trækker ud på grund af detaljerede drøftelser om placering og omfang. Vi lagde også vægt på, at sagsbehandlingen fortsætter umiddelbart efter afgørelsen, og at parternes synspunkter om placering og omfang kan blive inddraget og undersøgt nærmere inden den endelige afgørelse. Endelig lagde vi vægt på, at afgørelsen skal sikre et minimum af kontakt med den forælder, som barnet ikke bor hos, og at det standardiserede omfang og placering er tilpasset barnets alder.

I sagerne vurderede vi, at oplysninger om børnenes behov for middagslur og eftermiddagsmad samt samværsforælders arbejde ikke kunne anses som særlige omstændigheder, der kunne begrunde en fravigelse af udgangspunktet om det standardiserede midlertidige kontaktbevarende samvær.

Lovgivning:

Forældreansvarsloven - lovbekendtgørelse nr. 1820 af 23. december 2015 - § 29 a og bekendtgørelse om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær mv. § 10, stk. 1 til 4.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, hvornår der kan fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær, og hvornår der foreligger særlige omstændigheder, der kan begrunde, at den standardiserede fastsættelse kan fraviges.

2. Reglerne

Ifølge forældreansvarslovens § 29 a skal Statsforvaltningen, hvis barnet ikke har samvær med den forælder, der anmoder om samvær, hurtigst muligt og inden 3 uger efter modtagelsen af en anmodning om fastsættelse af samvær træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær.

Ifølge bemærkningerne til bestemmelsen (forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven 2014/1 LF 103), vil den typisk finde anvendelse, hvor der ikke er kontakt på ansøgningstidspunktet, og hvor samlivet enten lige er ophævet, eller hvor der indtil for nylig har været samvær mellem barnet og samværsforælderen efter en aftale, som ikke kan tvangsfuldbyrdes. I situationer, hvor der ikke har været kontakt mellem barnet og den ene forælder i gennem længere tid, eller hvor der aldrig har været kontakt, vil det derimod i udgangspunktet være nødvendigt at foretage en nærmere undersøgelse af de faktiske forhold.

Derudover fremgår det, at indførelsen af en lovbestemt frist for, hvornår statsforvaltningen skal have truffet en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær foreslås understøttet af, at Statsforvaltningen kan fastsætte et standardiseret minimumssamvær. Formålet hermed er at undgå, at sagsbehandlingen trækker ud på grund af detaljerede drøftelser om omfanget og placeringen af et midlertidigt samvær, og at formålet med en midlertidig afgørelse dermed forspildes. Ligeledes er hensigten at sikre et minimum af kontakt med den forælder, som barnet ikke bor hos.

Af bekendtgørelsens § 10, stk. 1 (bekendtgørelse nr. 146 af 22. februar 2016) fremgår det, at hvis en forælder anmoder ”om fastsættelse af samvær, og har denne forælder trods en hidtil jævnlig kontakt ikke aktuel kontakt med barnet, skal statsforvaltningen hurtigst muligt og inden 3 uger træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær, jf. lovens § 29 a, medmindre der er begrundet tvivl om, at samvær er bedst for barnet.”

Det fremgår af bekendtgørelsens § 10, stk. 3, at det standardiserede minimumssamvær fastsættes under hensyn til barnets alder. Når barnet er mellem 1-3 år, er der samvær hver anden lørdag eller søndag kl. 10-17 samt en hverdag i den modsatte uge kl. 16-18.

Ifølge bekendtgørelsens § 10, stk. 4 kan udgangspunktet om det standardiserede midlertidige kontaktbevarende samvær fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

3. Andre principafgørelser

Der er ingen andre principafgørelser, der belyser problemstillingen.

4. Den konkrete afgørelse

Sag 1 (2016-1310-18662)

Du har klaget over Statsforvaltningens afgørelse om midlertidigt kontaktbevarende samvær. Statsforvaltningen afgjorde sagen den 4. april 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Der skulle fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær
- Samværet skulle fastsættes til lørdag i lige uger kl. 10-17 og torsdag i ulige uger kl. 16-18

Det betyder, at vi er kommet til samme resultat som Statsforvaltningen om, at der skulle fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær og omfanget af dette. Vi ændrer dog tidspunktet for samværet om torsdagen til kl. 16 til 18.

Begrundelsen for afgørelsen om fastsættelse af midlertidigt kontaktbevarende samvær

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at betingelserne for at fastsætte midlertidigt kontaktbevarende samvær mellem barnet og samværsforælderen var opfyldt.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at der inden ansøgningen om samvær havde været samvær mellem barnet og samværsforælderen efter en aftale, som ikke kunne tvangsfuldbyrdes. Vi lægger også vægt på, at der ikke er oplysninger i sagen, der skaber begrundet tvivl om, at det ville være bedst for barnet at fastsætte samvær for at bevare kontakten til samværsforælder.

Vi er opmærksomme på bopælsforælders oplysning om, at samværsforælder aldrig havde været alene med barnet mere end højst 2,5 time, og at han derfor ikke kunne have barnet 7 timer om lørdagen.

Disse oplysninger ændrer ikke ved resultatet. Det skyldes, at oplysningerne ikke gør, at der er begrundet tvivl om, at midlertidigt kontaktbevarende samvær var bedst for barnet.

Vi lægger til grund, at bopælsforælder og samværsforælder på et møde i Statsforvaltningen den 13. august 2015 aftalte samvær hver fredag fra kl. 15 til kl. 19 hos samværsforælders forældre, og at aftalen skulle gælde til februar 2016. Vi lægger også til grund, at det sidste samvær blev gennemført den 4. marts 2016, og at samværsforælder søgte om midlertidigt kontaktbevarende samvær den 14. marts 2016.

Om reglerne

Det er lovens udgangspunkt, at barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos, og at forældrene har et fælles ansvar for, at barnet har samvær.

Det midlertidige kontaktbevarende samvær er rettet mod de tilfælde, hvor der ikke er begrundet tvivl om, at det er bedst for barnet, at der er en løbende kontakt med den forælder, som barnet hidtil havde en jævnlig kontakt med.

Muligheden for at fastsætte kontaktbevarende samvær finder typisk anvendelse på de situationer, hvor samlivet lige er ophævet, eller hvor der indtil for nylig har været samvær mellem barnet og samværsforælderen efter en aftale mellem forældrene, som ikke kan tvangsfuldbyrdes.

Hensigten med det standardiserede minimumssamvær er, at der hurtigt kan træffes en afgørelse, som sikrer en vis kontakt mellem barnet og den ansøgende forælder i en overgangsperiode, indtil der træffes en endelig afgørelse om det fremadrettede samvær.

Formålet er også at undgå, at sagsbehandlingen trækker ud på grund af detaljerede drøftelser om omfanget og placeringen af et midlertidigt samvær, og at formålet med en midlertidig afgørelse dermed forspildes.

Begrundelsen for omfanget og placeringen af det midlertidige kontaktbevarende samvær

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at det midlertidige kontaktbevarende samvær skulle fastsættes til lørdagen kl. 10-17 i lige uger og torsdagen kl. 16-18 i ulige uger.

Vi mener dermed, at Statsforvaltningen skulle fastsætte det standardiserede midlertidige kontaktbevarende samvær for børn mellem 1 og 3 år.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at der er tale om en midlertidig afgørelse, som skal træffes hurtigt for at sikre kontakten mellem barnet og forælder i en overgangsperiode, og hvor det skal undgås, at sagsbehandlingen trækker ud på grund af detaljerede drøftelser om placering og omfang.

Vi lægger også vægt på, at sagsbehandlingen fortsætter umiddelbart efter afgørelsen, og at parternes synspunkter om placering og omfang kan blive inddraget og undersøgt nærmere inden den endelige afgørelse.

Endelig lægger vi vægt på, at der er tale om et minimumssamvær, og at omfang og placering heraf er tilpasset barnets alder.

Vi er opmærksomme på bopælsforælders oplysning om, at barnet sov middagslur fra kl. 12 til kl. 14. Vi er også opmærksomme på, at samværsforælder under mødet i Statsforvaltningen oplyste, at han arbejdede om aftenen i hverdagene, men at barnet kunne have samvær med ham i dagtimerne. Vi vurderer, at dette ikke er særlige omstændigheder, som kunne begrunde, at udgangspunktet skulle fraviges.

Der er ikke i lovens forarbejder eller i vejledningen eksempler på, hvad der kan udgøre særlige omstændigheder. Det er således op til Ankestyrelsen at fastlægge praksis for, hvornår der foreligger særlige omstændigheder. Henset til at der er tale om en midlertidig afgørelse, der skal kunne træffes inden for en kort tidsfrist, er det vores opfattelse, at særlige omstændigheder og dermed muligheden for at fravige det standardiserede samvær skal fortolkes snævert. Vi har endnu ikke set eksempler herpå.

Om reglerne

Midlertidigt kontaktbevarende samvær fastsættes som udgangspunkt som et løbende standardiseret minimumssamvær, der følger barnets alder.

Når barnet er mellem 1-3 år, fastsættes der samvær hver anden lørdag eller søndag kl. 10-17 samt en hverdag i den modsatte uge kl. 16-18.

Dette udgangspunkt kan fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag 2 (2016-1310-36546)

Du har klaget over Statsforvaltningens afgørelse om midlertidigt kontaktbevarende samvær. Statsforvaltningen afgjorde sagen den 23. marts 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag

Resultatet er:

- Der skulle fastsættes midlertidigt kontaktbevarende samvær
- Samværet skulle fastsættes til hver anden lørdag eller søndag kl. 10-17 samt en hverdag i den modsatte uge kl. 16-18

Det betyder, at vi ændrer Statsforvaltningens afgørelse om afslag på midlertidigt kontaktbevarende samvær.

Vi kritiserer, at Statsforvaltningen har begået fejl i sagsbehandlingen. Fejlen er, at Statsforvaltningen ikke har indhentet en fuldmagt eller på anden måde sikret sig, at XX kunne påklage Statsforvaltningens afgørelse på samværsforælders vegne. Fejlen har ikke betydning for vores afgørelse.

Begrundelsen for afgørelsen om fastsættelse af midlertidigt kontaktbevarende samvær

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at betingelserne for at fastsætte midlertidigt kontaktbevarende samvær mellem børnene og samværsforælder var opfyldt.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at der inden ansøgningen om samvær havde været samvær mellem børnene og samværsforælder efter en aftale, som ikke kunne tvangsfuldbyrdes. Vi lægger også vægt på, at der ikke er

oplysninger i sagen, der skaber begrundet tvivl om, at det ville være bedst for børnene at fastsætte samvær for at bevare kontakten til samværsforælder.

Vi er opmærksomme på, at bopælsforælder har oplyst, at bopælsforælder og samværsforælder aldrig har været enige om, hvordan og hvor ofte samværet skulle praktiseres.

Vi er også opmærksomme på, at bopælsforælder har oplyst, at samværsforælder ikke kan varetage børnenes behov og tolke deres signaler samt på udtalelsen fra børnenes dagpleje. Af udtalelsen fremgår det bl.a., at samværsforælder én gang hentede børnene uden at have en aftale om det, og at dagplejeren tolkede ud fra de ting, som samværsforælder sagde, at samværsforælder ikke havde så stor forståelse for børnenes behov i forhold til søvn, mad og ren ble.

Vi vurderer, at disse oplysninger ikke har en sådan alvor, at de skaber begrundet tvivl om, at midlertidigt kontaktbevarende samvær var bedst for børnene.

Vi lægger til grund, at bopælsforælder og samværsforælder aldrig har boet sammen, og at de indgik en privat aftale om samvær den 13. marts 2015

Vi lægger også til grund, at børnene har haft regelmæssigt samvær med samværsforælder siden fødslen, at det sidste samvær blev gennemført den 22. februar 2016, og at samværsforælder søgte om midlertidig kontaktbevarende samvær den 3. marts 2016.

Vi er opmærksomme på, at samværsforælder og bopælsforælder er uenige om omfanget og placeringen af det samvær, som blev praktiseret inden ansøgningen om samvær. Uanset dette og uanset bopælsforælders oplysning om, at kontakten mellem børnene og samværsforælder har været uregelmæssig, da samværsforælder har rejst i perioder, lægger vi til grund, at der har været en regelmæssig kontakt mellem børnene og samværsforælder.

Om reglerne

Det er lovens udgangspunkt, at barnets forbindelse med begge forældre søges bevaret ved, at barnet har samvær med den forælder, som det ikke har bopæl hos, og at forældrene har et fælles ansvar for, at barnet har samvær.

Det midlertidige kontaktbevarende samvær er rettet mod de tilfælde, hvor der ikke er begrundet tvivl om, at det er bedst for barnet, at der er en løbende kontakt med den forælder, som barnet hidtil havde en jævnlig kontakt med.

Muligheden for at fastsætte kontaktbevarende samvær finder typisk anvendelse på de situationer, hvor samlivet lige er ophævet, eller hvor der indtil for nylig har været samvær mellem barnet og samværsforælderen efter en aftale mellem forældrene, som ikke kan tvangsfuldbyrdes.

Hensigten med det standardiserede minimumssamvær er, at der hurtigt kan træffes en afgørelse, som sikrer en vis kontakt mellem barnet og den ansøgende forælder i en overgangsperiode, indtil der træffes en endelig afgørelse om det fremadrettede samvær.

Formålet er også at undgå, at sagsbehandlingen trækker ud på grund af detaljerede drøftelser om omfanget og placeringen af et midlertidigt samvær, og at formålet med en midlertidig afgørelse dermed forspildes.

Begrundelsen for omfanget af det midlertidige kontaktbevarende samvær

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at det midlertidige kontaktbevarende samvær skulle fastsættes til hver anden lørdag eller søndag kl. 10-17 samt en hverdag i den modsatte uge kl. 16-18.

Vi mener dermed, at Statsforvaltningen skulle det standardiserede midlertidige kontaktbevarende samvær for børn mellem 1 og 3 år.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at der er tale om en midlertidig afgørelse, som skal træffes hurtigt for at sikre kontakten mellem barnet og forælder i en overgangsperiode, og hvor det skal undgås, at sagsbehandlingen trækker ud på grund af detaljerede drøftelser om placering og omfang.

Vi lægger også vægt på, at sagsbehandlingen fortsætter umiddelbart efter afgørelsen, og at parternes synspunkter om placering og omfang kan blive inddraget og undersøgt nærmere inden den endelige afgørelse.

Endelig lægger vi vægt på, at der er tale om et minimumssamvær, og at omfang og placering heraf er tilpasset barnets alder.

Vi er opmærksomme på bopælsforælders oplysninger om, at der skal tages hensyn til børnenes middagslur og eftermiddagsmad.

Vi vurderer, at dette ikke er særlige omstændigheder, som kunne begrunde, at udgangspunktet skulle fraviges.

Der er ikke i lovens forarbejder eller i vejledningen eksempler på, hvad der kan udgøre særlige omstændigheder. Det er således op til Ankestyrelsen at fastlægge praksis for, hvornår der foreligger særlige omstændigheder. Henset til at der er tale om en midlertidig afgørelse, der skal kunne træffes inden for en kort tidsfrist, er det vores opfattelse, at særlige omstændigheder og dermed muligheden for at fravige det standardiserede samvær skal fortolkes snævert. Vi har endnu ikke set eksempler herpå.

Om reglerne

Midlertidigt kontaktbevarende samvær fastsættes som udgangspunkt som et løbende standardiseret minimumssamvær, der følger barnets alder.

Når barnet er mellem 1-3 år, fastsættes der samvær hver anden lørdag eller søndag kl. 10-17 samt en hverdag i den modsatte uge kl. 16-18.

Dette udgangspunkt kan fraviges, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.